

tisoč mož, po večini jezdecev, in so sestavili močno falango od Wolvehocka do Falangshowe in Kafirkoha. Zjutraj 7. t. m. je vsa četa prodrla proti Dewetu, da bi ga obkolila in zajela. Ves prostor, na katerem se je nahajal Dewet z 2000 možmi, je bil zastražen, a vendar je Dewet ušel in sicer na prostoru, ki je bil zaprt z žično ograjo.

Obrtnija.

Ruska svetovna trgovina v Orijentu.

Rusija pripravlja vsestransko pot za svojo svetovno trgovino v Orijentu. To, kar pripravlja Rusija, je združenje vseh železničnih in plovbenih zvez v ruskem cesarstvu na temelju jednoletnega znižanja tarifov v prometu z blagom. V prvo se to tiče izvoza v bližnji in daljni Orijent, v kratkem pa se bode ta uredba tikala tudi uvoza v Rusijo.

Ustanovila se je nadalje direktna prekomorska prometna zveza z jugom in zapadom, katera deluje že od zadnje jeseni, ki se je pa pomnožila z letošnjim novim letom za več plovbenih družb.

V velikih potezah bodi v sledečem povedano, kar se tiče tega fenomenalnega preobrata v ruski svetovni trgovini, o katere svetovni važnosti daje še poseben dokaz okolnost, da se je preskrbelo za ta promet vozne listke v ruskem, francoskem in angleškem jeziku, izpustivši popolnoma nemški jezik, s čemer je zlasti zadeto domnevanje, kakor da bi predstavljala Nemčija sama veliko važnost v svetovni trgovini.

Dva zgodovinski odlična moža sta bila, ki sta ta načrt izmislila in izvršila. Ta moža, sta ruski finančni minister S. I. Witte in pa ruski minister prometa knez M. N. Chilkov. Prvi, da si po imenu Nemeč, je Rus od nog do glave in moderni finančni genij, katerega ves svet občuduje in kateri je preživel svojo mladost v divjem Kavkazu, drugi pa je živel dolga leta v Severni Ameriki, kjer si je nabral duha ameriške podjetnosti.

Ta dva moža sta se zjediniła v orjaškem delu, ki je za preporod Rusije neizmerne pomena.

In sedaj k stvari, o kateri nam je govoriti.

Od leta 1870 dalje izvršuje prekomorski ruski promet čez Oleso do pristanišč v Črnem morju, v Marmaramorju in Sredozemskem morju jedna ruska trgovinska plovbena družba.

Od leta 1886 dalje oskrbuje ruska družba „Svobodna plovba“ promet preko Odesa v Vladivostok in Nikolajevsk ob Amurju.

Od leta 1895 dalje oskrbuje ruski promet k postajališčem ob Dunavu ruska čnomorska in podunavska plovitbena družba.

K temu sti se pridružili dve ruski parobrodni družbi: vztočno azijska (v zvezi s kitajsko železnico) in pa baltiška parobrodna družba.

Vse te brodivne družbe ruske in pa ruska železnična mreža (z izjemo onih železničnih prog, katere so pri tej zvezi po naravi izključene, kakor transkavkazka, osrednjeazijska, sibirski, transbajkalska in urijska železnica) — tvorijo v tarifu jedinstveno, tako rekoč nekako — državno eksportno družbo, katera ima oskrbovati izvoz blaga iz Rusije deloma preko Odesa in deloma preko Novorosijska (na iztoku Azovskega v Črno morje) v velikanskem slogu na bližnji in daljni Vzток.

Te postaje so:

1. K pristaniščem Črnega morja oziroma k postajam ob Donavu (via Odesa): v Sulin, Tulčo, Galac, Brajlov, Girševo, Črnovodo, Silistrijo, Žurževo, Ruščuk, Zistovo, Zimnico, Turnu Magurelo, Nikopol, Korabijo, Rahovo, Lom-Palanko, Vidin, Kalafat, Radujevac, Turn-Severin, Kladovo;

2. K pristaniščem Črnega, Marmara in Sredozemskega morja (via Odesa in Novorosijsk): Varna, Burgas, Carigrad, Dardanele, Ineboli, Linop, Samsun, Ordu, Kerasund, Trapecund, Smirna, Kijos, Merzina, Pirej Solun, Atene, Tripolis, Bejrut, Jafa, Port-Said, Aleksandrija, Neapolj, Genova, Livorno in Marseilles;

3. K azijskim in afriškim pristaniščem Rudečega morja, Indijskega in Velikega oceana (via Odesa in Novorosijsk): Suez, Perim, Aden, Colombo, Singapur, Šanhaj, Kanjkov, Rakazaki;

4. K ruskim pristaniščem v daljnem Vz toku (via Odesa in Novorosijsk): Port-Artur, Vladivostok, Alesandrovska, Korzakovsk in Nikolajevsk ob Amurju.

Ta jednotna organizacija ruske svetovne trgovine takorekoč državnim potom, je nekaj občudovanja vrednega in Rusija sme biti hvaležna ministroma Wittu in Chilkovu.

Želeči pa bi bilo, da bi se tudi Avstrija zbudila iz spanja in bi sledila vzgledu Rusije ter bi se tičala vse žive dni le med Donavo in Adrijo, marveč da bi naj genijalno vporabila priliko in se energično lotila dela. Od Rusije in njenih mož se učimo, kako se dela za blagor narodov.

Kmetijstvo.

Zdravilna vrednost sadja.

Le malo reči je, ki nahaja milost pred strogimi očmi modernega higijenika, a med te spada na prvem mestu sveže sadje, kaj pa da olupljeno. Kemična preiskava je sicer dokazala, da sočnato sadje nima nobene redilne vrednosti, ker razum malega odstotka sladorja ne obstoji iz nobene druge redilne snovi. Sladorja je v sadju le kakih 17 odstotkov. Zato pa je delež vode v sadju zastopan jako bogato, ker večina vrst sadja obstaja iz 4 do 5 delov vode. V melonah (angurijah) nahajamo 95 odstotkov vode;